

**Південноукраїнська організація
«Центр філологічних досліджень»**

**Міжнародна науково-практична
конференція**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ
МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ»**

14–15 серпня 2020 р.

**Одеса
2020**

УДК 80«312»(063)
А43

- А43   **Актуальні питання та проблеми розвитку сучасної мови та літератури** : Міжнародна науково-практична конференція, м. Одеса, 14–15 серпня 2020 року. – Одеса: Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень», 2020. – 140 с.

Подані на конференцію матеріали видаються в авторській редакції.

Рекомендовано до друку рішенням Правління ГО «Південноукраїнська організація «Центр філологічних досліджень» від 17 серпня 2020 р. (протокол № 147).

УДК 80«312»(063)

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЛІТЕРАТУРА

Новікова О. О.

ОСОБЛИВОСТІ СИНТАКСИЧНОГО ЗВ'ЯЗКУ
В РЕЧЕННЯХ, УСКЛАДНЕНИХ ОДНОРІДНИМИ ЧЛЕНАМИ..... 8

Петрова Т. О.

РЕЦЕНЗІЯ НА ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК
ЯК «ЖИВА» ФОРМА НАУКОВОЇ ДИСКУСІЇ..... 11

Пономаренко К. В.

КАТЕГОРІЙНІ ВЛАСТИВОСТІ
УКРАЇНСЬКОГО ДІЄПРИСЛІВНИКА..... 15

Романюк І. В.

ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕТИКЕТНИХ МОВЛЕННСВИХ ЖАНРІВ
У ДІАЛОГІЧНИХ ТЕКСТАХ І. С. НЕЧУЯ-ЛЕВИЦЬКОГО..... 18

Труба Г. М.

ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ. СУГЕСТИВНИЙ ПІДХІД..... 22

НАПРЯМ 2. ЛІТЕРАТУРА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

Аністратенко Л. С.

ТИПИ ДЕФІНІЦІЙ ТЕРМІНІВ У ПРОЕКТОВАНОМУ СЛОВНИКУ
ЯПОНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ..... 25

Пітерська О. В.

ОБРАЗ ДИТИНИ В РОМАНІ ЕЛЕАНОР ПОРТЕР «МЕРІ МАРІ»..... 28

Семенова А. О.

«ДОН КІХОТ» МІГЕЛЯ ДЕ СЕРВАНТЕСА:
ФІЛОСОФСЬКИЙ СЕНС ТА ЖАНРОВА
РІЗНОМАНІТНІСТЬ РОМАНУ 31

Тарчанин М. С.

КОМІКСИ ПРО ГОЛОКОСТ. ІСТОРІЯ В МАЛЮНКАХ 34

НАПРЯМ 3. РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Григорян Н. Р., Дёмина Н. Е. РОЛЬ ПАУЗАЦІЙ В АНГЛОЯЗЫЧНЫХ АРГУМЕНТАТИВНЫХ ДИАЛОГИЧЕСКИХ ЕДИНСТВАХ	38
Дун Ці ЛІНГВІСТИЧНЕ ОСМИСЛЕННЯ ПОНЯТТЯ «ДИСКУРС» ЯК МОВЛЕННЄВОГО ФОРМОУТВОРЕННЯ.....	42
Завадська О. С. ПОРУШЕННЯ ПИТАЛЬНО-ВІДПОВІДНОЇ ЄДНОСТІ ЯК ЗАСІБ СТВОРЕННЯ КОМІЧНОГО ЕФЕКТУ	44
Кость Г. М., Філоненко Л. ФЕНОМЕН НАРАТИВНИХ ФРЕЙМІВ У ЛІТЕРАТУРНОМУ ТЕКСТІ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ АНДРЕ ЖІДА «LA PORTE ÉTROITE»)	48
Кушнір О. П. ОБРАЗ СОБАКИ В ІСПАНСЬКИХ ПРИСЛІВ'ЯХ ТА ПРИКАЗКАХ	51
Луньова Т. В. РЕФЛЕКСИВНІ СХЕМИ ЕКФРАЗИСУ ЯК ЛІНГВОКОГНІТИВНА ОСНОВА РОЗГОРТАННЯ ЕКФРАСТИЧНОГО ПРОСТОРУ В СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ЕСЕ ПРО ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО (НА МАТЕРІАЛІ ЕСЕ ДЖОНА БЕРГЕРА І РОБЕРТА Х'ЮЗА ПРО ТВОРЧІСТЬ ЛЕОНА КОСОФФА)	54
Лю Сюена КЛАСИФІКАЦІЯ АНГЛОМОВНИХ НОВОУТВОРЕНЬ В МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ	57
Лю Юй СТИЛІСТИЧНЕ ЗАБАРВЛЕННЯ ДІЛОВОГО ДИСКУРСУ ЯК СТАНДАРТИЗОВАНОГО ТИПУ МОВЛЕННЯ	59
Рорік І. Р., Ткхор Н. М. STYLISTIC PECULIARITIES OF MARTIN LUTHER KING'S PUBLIC SPEECH «I HAVE A DREAM».....	62

Степанюк Н. В., Терехова Л. В., Красницька К. В. ПОЛІКODOBИЙ ФЕНОМЕН У ДЕТЕКТИВАХ А. К. ДОЙЛЯ.....	64
Хоміченко В. В. КОМУНІКАТИВНА ПАРАДИГМА ПОЛІФОНІЧНОЇ ОПОВІДІ.....	68
Шавловська Е. О. ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ТЕКСТІВ ДЛЯ НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО АУДІОВАННЯ УЧНІВ СТАРШОЇ ШКОЛИ.....	71
Шумська І. А. ЗАПОЗИЧЕННЯ ЯК ДЖЕРЕЛО ЗБАГАЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	73
НАПРЯМ 4. ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ, ПОРІВНЯЛЬНЕ ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО	
Ніколова О. О. ЛЮДИНА І СВІТ МЕШАПУ ТА ФЕНТЕЗИ: ДО ПИТАННЯ ЖАНРОВОЇ СПЕЦИФІКИ.....	77
Лемешук Л. В. ОСОБЛИВОСТІ НАРАТИВУ ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОГО РОМАНУ ДЖОРДЖА СОНДЕРСА «ЛІНКОЛЬН У БАРДО»: ТРАДИЦІЯ ТА НОВАТОРСТВО	79
НАПРЯМ 5. ЗАГАЛЬНЕ, ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ, ТИПОЛОГІЧНЕ МОВОЗНАВСТВО	
Чеберяк А. М. МОВНИЙ ПОРТРЕТ Д. ТРАМПА	83
Шевцова Т. М. ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРИКМЕТНИКІВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ЛЮДИНИ В ІДІОСТИЛІ ГР. ТЮТЮННИКА	87

НАПРЯМ 6. ФОЛЬКЛОРИСТИКА

Рахно К. Ю.

ГЛИНА І ГЛИНЯНІ ВИРОБИ

У ФОЛЬКЛОРНО-ЕТНОГРАФІЧНІЙ СПАДЩИНІ

АНТОНА МАРЦІНКОВСЬКОГО (НОВОСЕЛЬСЬКОГО)..... 91

Свередюк У. Д., Болеста І. М.

ЕТИКО-ЕСТЕТИЧНІ МІРИ СУПЕРСИМЕТРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ

ФОНЕТИКИ І ФОНОГРАМИ (ДО 28-РІЧЧЯ ПЕРШОГО

ЕТЕРУ РАДІО «ЛЬВІВСЬКА ХВИЛЯ»)..... 95

НАПРЯМ 7. МОВА І ЗАСОБИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Климович С. М., Бондаренко Т. С.

СУЧАСНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КІНЕМАТОГРАФ

ЯК ЗАСІБ ВІЗУАЛЬНОГО Й АУДІАЛЬНОГО ВПЛИВУ 100

НАПРЯМ 8. ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

Балаклесць О. В.

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ВІДТВОРЕННІ

АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТІВ ЗМІ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

(НА МАТЕРІАЛІ РОЗДІЛУ «КОРОНАВІРУС» BBC NEWS)..... 103

Воробйова В. Є.

ВИРАЖЕННЯ ЕМОЦІЙ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ:

ВЕРБАЛЬНА ТА НЕВЕРБАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ 107

Лубчинська І. А.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ГРИ СЛІВ АБО КАЛАМБУРУ 110

Мельникова К. С., Жадан К. В.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ..... 112

Мосієвич Л. В.

ВИКОРИСТАННЯ ГРАМАТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНИХ НОВИН

ПРО COVID-19 УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ 114

Сусіденко Є. М. ЗОВНІШНЬОМОВНИЙ ПЕРЕКЛАД ЯК ВАГОМИЙ ЕЛЕМЕНТ МІЖМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	117
Ходаковська О. О. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АТРИБУТИВНИХ ГРУП У ПРАВНИЧІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	120
НАПРЯМ 9. МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ	
Danylchuk A. L. MULTILINGUALISM AND INTERCULTURAL COMMUNICATION IN THE EUROPEAN UNION.....	123
Кобиляцька Г. С. ОСНОВИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ. СТЕРЕОТИПИ ТА КОНФЛІКТИ	125
Колісниченко А. В. ПРОФЕСІЙНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК ВАГОМА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ДО МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.....	130
Панченко І. Г. РОЗВИТОК МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	132
НАПРЯМ 10. РИТОРИКА	
Харицька С. В. ЕМФАТИЧНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМІВ У СМИСЛОВОМУ ПЛАСТІ ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ	135

Воробйова В. Є.

здобувач вищої освіти кафедри англійської філології і перекладу
Національний авіаційний університет
м. Київ, Україна

ВИРАЖЕННЯ ЕМОЦІЙ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: ВЕРБАЛЬНА ТА НЕВЕРБАЛЬНА КОМУНІКАЦІЯ

Низка наук по всьому світу вивчає особливості вербальної та невербальної мови, а саме: філософія, соціологія, культурологія, психологія та філологія. Людство з давніх-давен обмінювалось інформацією завдяки жестам, словам та навіть вигукам. Завдяки вираженням емоцій людина може пізнавати світ, де вона надає оцінку ситуаціям – позитивну чи негативну. Мовлення дає змогу ділитись емоціями з оточуючими та сприймати інформацію.

Використання лінгвістичних засобів вираження емоцій на різних рівнях соціального спілкування потребує залучення методів їхнього наукового аналізу. Це дозволить здійснити відповідну класифікацію, підібравши до кожної групи вираження емоцій власні засоби відображення різними мовами. Теорія і практика перекладу у лінгвістиці приділяє увагу вивченню способу передачі емоцій у сучасній англійській мові, адже міжнаціональні відмінності у мові можуть наштовхнути на політичні, релігійні, інформаційні війни, внаслідок невдалого перекладу чи значних відмінностей у невербальній мові. Основними вимогами до перекладача є знання великої кількості іншомовної лексики, культурних особистостей опонента, а також наявність навичок усного та письмового перекладу [4, с. 24]. Завдяки слову людина звикла виражати певну емоцію. Існує понад 500 різних емоцій людини, які виражаються різними шляхами для досягнення певного результату.

Саме для вираження емоційних процесів залучається міміка обличчя, змінюється його вираз, інтонація і, нарешті, варіюються і мовні засоби [2, с. 75]. Для початку, що ж себе виявляє вербальна та невербальна комунікація? Вербальна комунікація – це словесна форма або іншими словами процес мовного спілкування. Постійні комунікативні акти розуміють під собою діловий характер між двома особами, групами чи навіть не мати точного адресата. В своїх розумах Б. І. Додонов звертає увагу на те, що: «Очевидно, універсальну класифікацію емоцій створити взагалі неможливо, і класифікація, добре служить для вирішення одного кола завдань, неминуче повинна бути замінена іншою при вирішенні іншого кола завдань, принципово відмінних від перших» [5, с. 2]. Завдяки вигукам людина може показати радість, захоплення, сум, нерішучість, здивованість, незадоволення та ін. Вигуки не мають граматичного значення, як правило, вони не мають синтаксичної зв'язки між словами у реченні. Різномасштабне дослідження науковців дозволяє класифікувати емоції в англійській мові. Такі вигуки прийнято ділити на 3 групи, а саме:

1) Емоційні вигуки прийнято ділити на 2 підрозділи (позитивні та негативні емоції). Наприклад: 1.1.) позитивні: Ah! – Ах! А! (радість, захоплення, здивування); Аye! – Слухаюсь! (згода); Eh? – А? (здивованість, надія на згоду слухача); Now now! – Ну-ну! Не треба! (дружній протест); Whee! – Ура! (радість, здивованість); Yum! – Ням-ням! (вираження задоволення, найчастіше стосується їжі).

1.2.) негативні: Ahem! – Хм! (недовіра, іронія); Aw! – Ой! (недовіра, іноді співчуття); Ew – Фу! (відраза); Eek! – Ой! (переляк); Har-dee-har! – Ха-ха! (саркастична насмішка); Ick! – Фу! (відраза); Ouch! – Ой! Ух! Ох! (біль, переляк); Tsk-tsk! – Ц-ц-ц! (презирство); Uh-uh! – Ні-ні! (незгода); Yikes! – Ой, вибачте! (потрясіння).

2) Спонукальні вигуки – виражають наказ, спонукання до будь-якої дії. Наприклад: Hush! – Тсс! Тихше!; Hey! – Гей! (використовують для звертання уваги); Now! – Зараз! Ну! (виконувати дію); Hist! – Тсс! Тихше! (наказ – мовчати); Oh! – Агов! (для звернення уваги); Yo-ho-ho! – Разом! Взяли! (для звернення уваги).

3) Етикетні вигуки – ввічливі слова, що виражають привітання, прохання, подяку, сподівання або прощання. Наприклад: Hi! Hello! – Привіт!; Good night – На добраніч!; Have a nice day! – Гарного дня!; Please! – Будь ласка! (благати про щось); You are welcome! – Будь ласка! (відповідати на подяку).

Також, в англійській мові є вигуки, які заповнюють паузи, нашою мовою це слова-паразити. Наприклад: Um... – Ну...; Er... – Eeee...; Like... – Типу...

Типологічно емоції сучасної англійської мови належать до трьох груп лексики мови: 1) лексика, яка називає емоції 2) лексика, яка описує емоції 3) лексика, що виражає емоції. Переклад оригіналу не завжди має відповідник у мові перекладу, тому часто словосполучення замінюється на аналог друготвору. Наприклад: She changed color! – Вона засоромилась!

Невербальні засоби вираження емоцій в сучасній англійській мові є елементами комунікативного коду, які мають лише знакову природу [1, с. 59]. В психології та лінгвістиці класифікація невербальної мови, як правило, охоплює кінетичні (рухи тіла), просторові (організація поведінки та міжособистісної поведінки) та часові характеристики взаємодії [3, с. 60]. Отже, слід почати із жестів, жести – певні дії або рухи тіла людини, які мають значення. Наприклад: Her husband shrugged sadly. – Її чоловік сумно знизав плечима. Завдяки міміці можна з легкістю зрозуміти ставлення індивіда до дій оточуючих, міміка – виразні рухи обличчя, які передають почуття людини. Наприклад: The old woman smiled – Похила жінка посміхнулась. Також до невербальної комунікації входять контакт очима, хода, постава, різноманітні психофізичні симптоми. Невербальна комунікація як і доповнює вербальну, так і може заперечити її. Тому невербальні засоби вираження емоцій в англійській мові виконують експресивну та регулятивну роль, які створюють контакт між двома мовцями чи групами людей.

Дослідники виокремлюють від 2 до 10 різновидів базових емоцій, серед яких найбільшу популярність очолила класифікація К. Ізарда. Він визначає

10 типів фундаментальних емоцій. В його класифікації зустрічаються частіше негативні емоції, ніж позитивні, адже найбільш частотними є негативні. Позитивна чи негативна конотація емоцій може бути спричинена рядом чинників. Наприклад: радість (in the seventh heaven – бути на сьомому небі); інтерес (to be full of interest – бути повністю зацікавленим); подив (to look at smb in surprise – здивовано дивитись на когось); страждання (to feel pains – відчувати біль); гнів (to rouse smb.'s ire – викликати у когось гнів); відраза (to feel disgust – відчувати відразу); зневага (to put a slight on – виявляти зневагу); страх (to inspire terror – викликати страх); сором (to feel ashamed – відчувати сором); збентеження (to be embarrassed – бути збентеженим) [6, с. 63].

Отже, лінгвісти приділяють щільну увагу семантичній інтерпретації та категоризації емоцій, адже завжди буде існувати питання серед науковців: Чи здатна мова емоцій говорити правду(істину)? З боку теорії та практики перекладу розбір таких національних особливостей, як емоційний фактор – є значущим, адже завдяки емоціям людина здатна виразити своє вподобання або незадоволення. Філологи здійснюють кропітку роботу над вивченням англійської мови у вербальному середовищі, яке доповнює невербальне. При перекладі літератури важливо вдаватись у деталі, які стосуються вигуків, і звісно, враховувати всі міжнаціональні особливості.

Наведена класифікація вигуків, емоцій, частот вказує на неоднозначність засобів перекладу лінгвістичних елементів, тим не менш вони є концентрацією змісту і часто несуть на собі змістовне навантаження не менш, ніж основний текст. Всі ці елементи емоційного фактору, як правило, піддаються увазі перекладачів синхроністів, адже одну і ту ж емоцію можна інтерпретувати по різному. Скрізь призму таких частот інтерпретується текст та надає відтінок сказаному. Помилкове сприйняття тексту відбувається тоді, коли емоційна частота передається без детального розбору ситуації та граматичних особливостей мови оригіналу, в нашому випадку – англійська.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики [Текст]: підручник / Ф.С. Бацевич. – К.: Видавничий центр «Академія», 2004. – 344 с.
2. Ильин Е.П. Эмоции и чувства. – СПб.: Питер, 2008. – 783 с.
3. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми [Текст]: підручник / О.О. Селіванова. – Полтава: Довкілля, 2008. – 712 с.
4. Воробйова В.С. Особливості перекладу на слух. Міжкультурна комунікація і перекладознавство: точки дотику та перспективи розвитку: тези III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Переяслав, 16 березня 2020 року). – Переяслав, 2020. – С. 23-25.
5. Додонов Б.И. Классификация эмоций при исследовании и эмоциональной направленности личности // Вопросы психологии. – 1975. – № 6. – С. 1-7.
6. Изард К.Э. Психология эмоций. – СПб.: «Питер», 2007. – 464 с.

Міжнародна науково-практична
конференція

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
СУЧАСНОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ»

14–15 серпня 2020 р.
м. Одеса

Видавник – Південноукраїнська організація
«Центр філологічних досліджень»

Адреса для кореспонденції: 65001, м. Одеса, а/с 332

Електронна пошта: nauka@fcenter.org.ua

Сторінка: www.fcenter.org.ua, Т: 099 415 08 03

Підписано до друку 17.08.2020 р. Здано до друку 18.08.2020 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний. Цифровий друк. Ум.-друк. арк. 8,13.

Тираж 100 прим. Зам. № 1808-20.